

בעניין:

1. מסעוד _____

ת.ז. _____, המתגוררת בעזה

2. מסעוד _____

ת.ז. _____, קטינה, באמצעות אמה, העותרת 1

3. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר – ע.ר.

ע"י ב"כ עוה"ד גיל גן-מור (מ.ר. 37962) ו/או יוסי וולפסון

(מ.ר. 26174) ו/או חוה מטרס-עירון (מ.ר. 35174) ו/או

סיגי בן-ארי (מ.ר. 37566) ו/או ענת קדרון (מ.ר. 37665)

מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר

רח' אבו עוביידה 4, ירושלים, 97200

טל: 02-6283555; פקס: 02-6276317

העותרות

- נ ג ד -

מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית

המשיב

עתירה למתן צו על תנאי

מוגשת בזאת עתירה למתן צו על תנאי, המופנה אל המשיב והמורה לו לבוא וליתן טעם מדוע לא יאפשר לעותרת 1 להיכנס מהגדה המערבית לישראל עם בתה הפעוטה, העותרת 2, לצורך מעברן לביתן ולמשפחתן ברצועת עזה.

בקשה לדין דחוף

בית המשפט מתבקש לקבוע דיון דחוף ביותר לשמיעת העתירה, שכן עניינה של העתירה באם המופרדת בעל כורחה מזה מספר חודשים משתי בנותיה הקטנות.

העותרת 1 (להלן – העותרת), תושבת קלקיליה במקור, נישאה לתושב רצועת עזה והביאה עמו לעולם שלוש בנות. מאז יום 29.9.03 מתגוררת המשפחה בעזה. ביום 21.6.05 עברה העותרת, בהיותה בחודש השמיני להריונה, לקלקיליה, על מנת ללדת כשאמה לצידה. שתי בנותיה, _____ ו_____, בנות 7 ו-8, נשארו עם אביהן ברצועה. ביום 23.7.05 ילדה העותרת את בתה, העותרת 2, ומששבו אליה כוחותיה פנתה מייד לרשויות בבקשה להיתר מעבר חזרה לרצועה. מאז ועד היום מסרב המשיב לתת לה את ההיתר המבוקש.

ההפרדה הממושכת בין העותרת לבנותיה היא קשה מנשוא. שלשום חל יום האם בשטחים וכל האמהות נהנו מהחג עם ילדיהן. זה היה אחד הימים הקשים לעותרת ולבנותיה, אשר חייהן הפכו לסיוט. תשעה חודשים לא ראתה העותרת את בנותיה. במונחים ישראליים הדבר נראה בלתי הגיוני, אך במציאות שמעבר לקו הירוק הסיטואציה הקשה הזאת, למרבה הצער, אינה יוצאת דופן.

העותרת חשה רגשות אשם על שנסעה ללדת לצד אמה בקלקיליה, אף שלא יכלה להעלות בדעתה שבמשך זמן כה ממושך לא תוכל לחזור לבנותיה ולבן זוגה. לעיתים קרובות שיחותיה עם שתי בנותיה שברצועה נקטעות בבכי מר.

בעלה של העותרת טרם ראה את בתו הקטנה, הוא לא ראה אותה מתפתחת ולא רואה אותה לומדת לזחול, והדבר מכביד מאוד על העותרת.

העותרת מודאגת מאוד מהמצב של שתי הבנות ברצועה, שכן בעלה עובד בנגריה ואין קרובי משפחה שיכולים לסייע בגידול הבנות מלבד גיסתה, שבעצמה מטופלת בשבעה ילדים. לבעלה של העותרת אין זמן לבשל ולדאוג לצרכיהן של הבנות והמצב הולך והופך קשה יותר ככל שמתמשך הזמן.

חמורה לא פחות היא הסיבה לאי מתן ההיתר. **המשיב מודה כי אין בעניינה של העותרת מידע ביטחוני כלשהו.** לאחר התערבות המוקד להגנת הפרט הסתבר כי העילה היחידה לסירוב היא הרצון של המשיב להפעיל על העותרת לחץ פסיכולוגי לשנות, באמצעות הרשות הפלסטינית, את מענה מקלקיליה לעזה, באופן שימנע ממנה, לעמדת המשיב, כל זכות עתידית להיכנס לגדה המערבית או לגור בה. עמדה זו היא הפרה בוטה ביותר של המשפט הבינלאומי.

אם לא תסכים העותרת לדרישתו, מעניש המשיב, פשוטו כמשמעו, את העותרת ובתה הפעוטה, בכך שיאלץ אותן לעשות את הדרך הקצרה בין הגדה לרצועה (כשעה וחצי נסיעה במונית) דרך ירדן ומצרים, מסע ממושך ומורכב, שדורש הוצאה כספית בלתי מבוטלת, אשר המשפחה תתקשה לעמוד בה.

עמדה זו לוקה בחוסר סבירות קיצוני.

התשתית העובדתית

1. העותרת היא פלסטינית בת 25, תושבת השטחים. העותרת נולדה בקלקיליה ומשפחתה מתגוררת בעיר עד היום.

2. ביום 30.3.97 נישאה העותרת למר _____ **מסעוד** (ת.ז. _____), תושב השטחים, יליד עזה.

העתק תעודת הזהות של העותרת מצורף ומסומן **ע/1**.

העתק תעודת הנישואין מצורף ומסומן **ע/2**.

3. עד שנת 2003 התגוררו בני הזוג בקלקיליה. ביום 29.9.03 קיבלו היתרי מעבר ועברו באמצעותם מהגדה המערבית לרצועת עזה. מאז מתגוררת המשפחה ברצועה.

העתקי ההיתרים באמצעותם עברו בני המשפחה מצורפים ומסומנים **ע/3-4**.

4. ביום 21.6.05, בעודה בחודש השמיני להריונה, קיבלה העותרת היתר מעבר, באמצעותו עברה מהרצועה לגדה המערבית. העותרת ביקשה ללדת לצד אמה. שתי הבנות הקטנות, ____, בת ה-8, ו-____ בת ה-7, נשארו עם אביהן ברצועה. העותרת לא העלתה בדעתה כי במשך חודשים ארוכים לא תוכל לשוב לביתה.

העתק ההיתר באמצעותו עברה העותרת מצורף ומסומן ע/5.

5. ביום 23.7.05 ילדה העותרת את בתה השלישית, ____, העותרת 2.

6. העותרת 3 (להלן – **המוקד להגנת הפרט או המוקד**) היא עמותה הפועלת לקידום זכויות האדם בשטחים.

7. המשיב מחזיק מטעם מדינת ישראל בשטח הגדה המערבית בתפיסה לוחמתית. בין סמכויותיו גם הסמכות ליתן לפלסטינים היתרי כניסה מהגדה המערבית לישראל, לצורך מעברם לרצועת עזה.

פניות העותרת למשיב

8. זמן קצר לאחר הלידה, בחודש אוגוסט 2005, פנתה העותרת למשרד הקישור הפלסטיני וביקשה היתר מעבר חזרה לעזה. שלוש פעמים פנתה העותרת בעצמה ושלוש פעמים סורבה הבקשה. בתחילת 2006, לאחר שקיבלה תשובה שלילית בפעם השלישית, פנתה למוקד להגנת הפרט.

9. מאחר והעותרת מעולם לא נעצרה או נחקרה, וכך גם בני משפחתה, ומאחר ורק ביוני האחרון קיבלה היתר תנועה בתוך ישראל, נראה היה כי אין עילה ביטחונית למנוע את מעברה.

10. ביום 13.2.06 פנה המוקד בשמה של העותרת ליועמ"ש המשיב וביקש כי יונפקו עבורה היתרי מעבר בהקדם האפשרי. הנסיבות ההומניטריות של המשפחה פורטו בהרחבה, לרבות הפרדתה משתי בנותיה. גם ההיסטוריה המשפחתית הוסברה בהרחבה ובפירוט.

העתק המכתב מיום 13.2.06 מצורף ומסומן ע/6.

11. למחרת התקבלה תשובת המשיב לפיה יישקל מעברה של העותרת לרצועה רק בתנאי שתשנה קודם לכן את מענה הרשום לעזה.

העתק המכתב מיום 14.2.06 מצורף ומסומן ע/7.

12. ביום 16.2.06 שלח המוקד מכתב נוסף ליועמ"ש המשיב, וביקש להתיר את המעבר מיידית, בלי להתנות את ההיתר בשינוי המען. ביום 21.2.06 נשלחה תזכורת.

העתקי המכתבים מיום 16.2.06 ומיום 21.2.06 מצורפים ומסומנים ע/8 ו-ע/9.

13. ביום 26.2.06 התקבל מכתב שני מיועמ"ש המשיב. במכתב נכתב כי אם ביוני 2005, כשביקשה העותרת לעבור לגדה המערבית לקראת הלידה, היו רשויות הצבא מבינות כי היא אינה מתגוררת בקלקיליה אלא בעזה, לא היו נותנים לה מלכתחילה אישור מעבר. לאחרונה הפסיקו לתת היתרי מעבר גם במקרים של ביקור קרובי משפחה. שנית נטען, כי משהבינו כי היא מתגוררת בעזה ולא בגדה, מוכנים לאפשר את מעברה אולם בתנאי שתשנה, דרך הרשות הפלסטינית, את מענה הרשום מהגדה לעזה. שלישית נטען, כי אם לא תסכים לשנות את המען, אז יהיה עליה לעבור לעזה דרך ירדן ומצרים.

העתק המכתב מיום 23.2.06 מצורף ומסומן ע/10.

14. התנאי של שינוי המען נראה, למי שאינו מצוי בטענות המשפטיות של המדינה, כתנאי חסר משמעות, אולם, **כפי שיוסבר בהרחבה בחלק המשפטי**, מדובר בעניין מהותי. ברגע שתשנה העותרת את מענה, לא תוכל יותר, על פי עמדתו הרשמית של המשיב, להגיע בעתיד לגדה או לשהות בה, ללא היתר, כאילו הייתה זרה שבאה ממרחקים ולא פלסטינית תושבת השטחים.

15. הנסיעה דרך ירדן ומצרים היא, לפי תשובת יועמ"ש המשיב, האופציה העומדת לרשותה של העותרת אם תסרב להיענות לתנאי הראשון. יועמ"ש המשיב אינו מסתיר את עמדתו, לפיה, אם תשנה העותרת את מענה הרשום תוכל לעבור דרך ישראל. מכאן שאין כל בעיה ביטחונית במעבר העותרת ובתה דרך ישראל, וההתניה הזאת אינה אלא עונש על אי הסכמתה לשנות את המען.

16. נסיעה דרך ירדן ומצרים תחייב את העותרת לצאת עם בתה הפעוטה למסע דרך שתי ארצות, ולהוציא ממון רב למימונו. שנים רבות נסעו פלסטינים בין שני החלקים של השטחים הפלסטיניים דרך ישראל. מדובר בכניסה קצרת מועד, כשעה וחצי נסיעה במונית או באוטובוס. לעומת זאת, המעבר דרך ירדן ומצרים כרוך בטיסה מעמאן לאל עריש, מונית בין גשר אלנבי לעמאן ובין אל עריש למעבר רפיח, אשר כל אחת מהן בפני עצמה ממושכת יותר מהמעבר הרגיל בין הגדה לרצועה. מאחר והטיסות יוצאות בבוקר, מחייבת הנסיעה שהייה של לילה בעמאן (שכן אין אפשרות מעשית לחצות את גשר אלנבי ולהספיק לטיסת הבוקר ביום אחד). המשמעות הכספית היא ברורה. מסע כזה כרוך בעלויות של כמה מאות דולרים לאדם (רק הטיסה עצמה, בכיוון אחד, לעותרת ולבתה, תעלה כמאתיים וחמישים דולר¹). גם נסיעה באוטובוס כרוכה בנסיעה לעמאן ומשם לעקבה, נטילת מעבורת לסיני ואוטובוס נוסף מסיני לאל עריש ולרפיח. גם מסע באוטובוסים הוא מסע שמחייב לינה ועולה כסף רב (שני המקומות הזולים ביותר במעבורת האיטית בין עקבה לנואבה יעלו לעותרת כחמישים דולר²). מעטים הפלסטינים בשטחים שיכולים לעמוד בסכומים אלו, בוודאי כשמדובר במעבר עם הילדים.

17. תשובת המדינה מבטאת מדיניות שגובשה רק בשבועות האחרונים, ככל הנראה בעקבות עתירה אחרת שהגיש המוקד, בג"צ 827/06 אלדאים נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית.

¹ הנתונים נמסרו על ידי חברת נסיעות ברמאללה.
² הנתונים מאתר האינטרנט של חברת המעבורות.

עתירה זו הוגשה ביום 26.1.06 ותשובה עליה צריכה להימסר בימים הקרובים. גם שם מדובר באישה המתגוררת בעזה, ואשר ביקרה את משפחתה בגדה המערבית ואינה יכולה לשוב לביתה.

18. ביום 27.2.06 שוחח הח"מ עם עו"ד רייכמן ממחלקת הבג"צים, אשר מסר כי החלטה סופית באשר למדיניות זו תתגבש בתוך שבוע. כעבור שבוע שוחח ממושכות הח"מ עם עו"ד רביד ממחלקת הבג"צים, והסתבר כי המדינה דבקה במדיניות שהוצגה במכתב היועמ"ש.

19. מכאן כי לא נותרה ברירה אלא להגיש עתירה זו ולבקש בה דיון דחוף ביותר.

הטיעון המשפטי

פגיעה בזכויות אדם ובטובתם של ילדים

20. הפגיעה בזכויותיה של משפחת העותרת היא קשה ביותר: אשה המופרדת מבן זוגה ומשתי בנותיה הצעירות, אדם אשר מופרד מבת זוגו ומבתו התינוקת, אותה לא זכה לראות מאז נולדה; ילדות המופרדות מהוריהן ואחיות המנותקות זו מזו.

21. על המשיב לשקול בראש ובראשונה את הפגיעה הקשה בטובת בנותיה של העותרת, פעוטה בת שמונה חודשים, ילדה בת 7 וילדה בת 8. הילדות נותקו מאחד מהוריהן והדבר מנוגד באופן ברור לטובתן.

22. **טובת הילד** היא שיקול מכריע בכל החלטה מינהלית אשר יש בה השפעה על זכויותיהם ומצבם הבריאותי או הנפשי של ילדים.

מן המפורסמות היא, כי בכל עניין הנוגע לקטין, טובתו של הקטין מהווה שיקול מרכזי במערך השיקולים שעל-פיהם יש להכריע בעניינו (ע"א 10280/01 ד"ר ירוס-חקק נ' היועץ המשפטי לממשלה, פס"ד מיום 10.1.05, פיסקה 14).

ר' בעניין זה גם את סעיף 3(1) לאמנה בדבר זכויות הילד, 1989.

23. על המשיב לשקול גם את הפגיעה הקשה **בזכות לחיי משפחה**, אשר היא זכות מוכרת במשפט הישראלי ובמשפט הבינ"ל, זכות שהיא חלק בלתי נפרד מההכרה בכבוד האדם. כנגד זכות זו מוטלת על המשיב החובה לכבד את התא המשפחתי. תקנה 46 לתקנות האג, המהווה דין בינלאומי מנהגי, קובעת כי יש לכבד את המשפחה וזכויותיה. סעיף 27 לאמנת ג'נבה הרביעית, מטיל על המשיב **חובה** להגן על כבודם וזכויותיהם המשפחתיות של התושבים המוגנים **בכל הנסיבות**. וכבר נפסק כי "ישראל מחוייבת להגנה על התא המשפחתי מכוחן של אמנות בינלאומיות" (בג"צ 3648/97 סטמקה ואח' נ' שר הפנים פ"ד נג(2) 728, 787).

ר' עוד: סעיף 10 לאמנה בדבר זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות, 1966; סעיפים 17 ו-23 לאמנה בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות, 1966; סעיף 12 וסעיף 16(3) להכרזה האוניברסלית בדבר זכויות האדם, 1948; סעיף 12 לאמנה האירופית בדבר זכויות האדם.

24. אפילו הצרכים ההומניטאריים הבסיסיים ביותר – החזרת אם ובתה הפעוטה לחיק משפחתן, כמו גם איחוד מידי של הבנות שנותרו ברצועה עם אמן – לא נשקלו כהלכה. חזרתן המיידית של העותרת ובתה לביתן הוא המעשה המתבקש, המוסרי והאנושי. ודוק, הטעמים ההומניטאריים אינם לפני משורת הדין:

הטעמים ההומניטאריים הינם חלק מן הדין, וקיימת חובה להביאם בחשבון
 (בג"צ 5504/03 כחלות ואח' נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית ואח', החלטת כבוד הרשם שחם, מיום 24.6.04).

מדינת ישראל הינה מדינת חוק; מדינת ישראל היא דמוקרטיה, המכבדת זכויות אדם, והשוקלת בכובד ראש שיקולים הומניטאריים (בג"ץ 794/98 עובייד ואח' נ' שר הבטחון פ"ד נה(5) 769, 774).

התנאים של המשיב לוקים בחוסר סבירות קיצוני ובשיקולים זרים

25. התנאים שמציב המשיב לעותרת הם בלתי סבירים בצורה מהותית. **אלו אינם תנאים ביטחוניים כלל ועיקר, אלא תנאים שמוצבים משיקולים אחרים.** למשיב אין כל טענה ביטחונית כלפי האפשרות שהעותרת ובתה הפעוטה יעברו לרצועה דרך ישראל, כפי שלא הייתה להם התנגדות ביטחונית למעברה לפני מספר חודשים מרצועת עזה לגדה.

תנאי ראשון – שינוי המען

26. כאמור, התנה המשיב את מימוש חופש התנועה של העותרת בכך שתגיש לרשות הפלסטינית ותשנה את מענה הרשום מהגדה המערבית לרצועת עזה. על מנת להבין את המשמעות של התנאי הזה, יש להבין את הרקע העובדתי בנוגע לעמדת המשיב בכל הנוגע לשינוי מען בין הגדה המערבית לעזה. **חשוב להבין, כי אף שעל פי רוב, עניין רישום המען הוא עניין טכני של מרשם אוכלוסיין, הצהיר המשיב, בצורה הברורה ביותר, שהמען הרשום הוא מהותי לחוקיות שהייתו של אדם בשטח הגדה המערבית, וכי רק מי שרשום כתושב הגדה המערבית זכאי להיכנס אליה ולשהות בה.** בשורה של עתירות שמתנהלות בנושא חופש התנועה בין רצועת עזה לגדה המערבית, הודיע המשיב כי לעמדתו, פלסטינים שמענם הרשום בעזה נדרשים לקבל אישור מהמשיב על מנת להיכנס ולשהות בגדה המערבית, וכי אישורים אלו ניתנים רק במקרים קיצוניים ויוצאי דופן. לעמדת המשיב, רק לאחר שפלסטיני המבקש להשתקע בגדה המערבית קיבל אישור מיוחד לעשות כן, יתאפשר לו לשנות את המען במרשם האוכלוסיין:

שטח איו"ש הוכרז שטח צבאי סגור. לפיכך כל מי שאינו תושב קבוע באיו"ש נדרש לקבל היתר לכניסה ושהייה באזור. בהתאם לכך, אף העתקת מקום

המגורים באופן קבוע מעזה לאיו"ש מחייבת את אישור מפקד כוחות צה"ל באיו"ש... בספטמבר 2000, נוכח פרוץ האירועים הביטחוניים, הפסיקה ישראל לאשר מעבר של פלסטינים מעזה לאיו"ש וכן העתקת מקום מגורים לאיו"ש (תצהיר תשובה מטעם המשיבים בבג"צ 3519/05 ורד נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית, פסקאות 26 ו-30).

תצהיר התשובה נמצא באתר המוקד : <http://www.hamoked.org.il/items/7585.pdf>

27. לאחר ה"התנתקות" הודיעה המדינה כי לעמדתה, לתושבי עזה אין כל זכות להיכנס לגדה המערבית, כי רצועת עזה אינה עוד תחת שליטה צבאית של ישראל.

לטעמם של המשיבים, נוכח ביטול הממשל הצבאי ברצועת עזה, לא מוטלת עליהם כל חובה על פי תחיקת הביטחון, הדין הישראלי ועל פי כללי המשפט הבינלאומי ליתן היתרי כניסה לתושבי רצועת עזה, המצויים בשטח שאינו מצוי בשליטה צבאית ישראלית, לשטח אזור יהודה ושומרון, שטח סגור המוחזק בתפיסה לוחמתית על ידי מדינת ישראל והאחריות לביטחון ולסדר בו נתונה למפקד הצבאי (תגובת המדינה מיום 19.1.06 בבג"צ 11120/05 תמדאן ואח' נ' אלוף פיקוד דרום ואח', פסקה 29 לתגובה).

28. המדינה אף הוסיפה כי היא רואה ברצועת עזה שטח שבמהותו הוא כמו מדינה זרה אחרת, כמו סוריה :

אף אם קיימת זיקה מסוימת בין רצועת עזה לאזור יהודה ושומרון, בודאי אין בתחיקת הביטחון ובדין הבינלאומי הוראה המטילה חובה על המפקד הצבאי, השולט באזור הסגור על פי תחיקת הביטחון, להתיר כניסתם של אותם תושבים הנמצאים בשטח שאינו נתון לשליטה צבאית ישראלית. במיוחד כוונם הדברים כאשר מניעת הכניסה נובעת ממניעים ביטחוניים.

קבלת עמדת העותרים תוביל למסקנה כי קיימת כביכול חובה בדין למדינת ישראל להתיר את כניסתם של תושבי רמת הגולן הסורית לתוככי מדינת ישראל, ולמצער לתוככי רמת הגולן הישראלית על סמך הטענה הסורית כי רמת הגולן הישראלית והסורית הינן "יחידה טריטוריאלית אחת", אשר נשלטת על ידי שני ריבוניים (שם, פסקה 54 לתגובה).

תגובת המדינה נמצאת באתר : <http://www.gisha.org/state-response-19-1-06.doc>

29. לאור האמור, אם העותרת תעדיכן את מענה הרשום לרצועת עזה, תאבד, בהתאם למדיניות המוצהרת של המשיב, כל זכות להיכנס לגדה, לשהות בה או להתגורר בה בעתיד. ברור כי לעמדת המשיבים לא מדובר בצעד מינהלי, טכני, של עדכון המען אלא דרישה מהעותרת לוותר על זיקתה לגדה המערבית, על תושבותה בשטח הגדה המערבית, כתנאי למימוש חופש התנועה שלה. זו, כמובן, דרישה בלתי חוקית באופן המובהק ביותר.

30. על פי הדין החל בשטחים, תושבים פלסטינים המתגוררים בחו"ל זכאים לשמור על התושבות שלהם. יציאתם מחוץ לאזור מעולם אינה מותנית בויתור על התושבות. אם לעמדת המשיבים עזה היא שטח הדומה לסוריה או ירדן, איזו עילה יכולה להצדיק דרישה כזאת? האם אדם לא יכול לצאת ממדינתו ולהתגורר במדינה אחרת בלי לוותר על האפשרות לחזור ולהתגורר בה?

31. כלל לא ברור גם איך הדרישה הזאת מתיישרת עם העמדה שמציג המשיב, לפיה עזה אינה תחת שליטה צבאית של ישראל. האם ישראל נוהגת להתנות יציאתם של אזרחיה הנוסעים לאיטליה בכך שייגשו למשרד הפנים האיטלקי על מנת שהאחרון יעדכן את מענם?! אם לישראל אין עוד שליטה צבאית על רצועת עזה, איזה עניין יש לישראל בעדכון המרשם של רצועת עזה?!

32. יש לזכור גם את ההשלכות הקשות על חופש התנועה של העותרת בעתיד, אם תאולץ לשנות המען, משום שישראל אינה מאפשרת לתושבי הרצועה לבקר בגדה המערבית אלא בנסיבות הומניטאריות מיוחדות ובמקרים בודדים בלבד. הקריטריונים הנוכחיים למעבר (מאז יולי 2005) אינם כוללים ביקור הורים (אלא אם אחד ההורים בסכנת חיים, או נפטר חלילה). יועמ"ש המשיב מודה במכתבו מיום 26.2.06, כי לא היה ניתן לעותרת אפילו לבקר בבית הוריה וללדת כשאמה לצדה אם היה מענה הרשום בעזה.

למידע נרחב על הגבלות התנועה של תושבי עזה המבקשים לבקר בגדה המערבית ראו עתירת המוקד, בג"ץ 2277/06 : http://www.hamoked.org.il/news_main_heb.asp?id=205

33. עמדתן של העותרות בסוגיית חופש התנועה בין עזה לגדה המערבית, למותר לציין, שונה לחלוטין מזו של המשיב. לעמדת העותרות, שני האזורים מהווים יחידה טריטוריאלית אחת, אשר כל תושב בה זכאי לחופש תנועה, לרבות החופש לנוע בין האזורים ולשנות את מקום המגורים כראות עיניו. האינטגרליות של השטחים אינה נובעת מהשליטה הצבאית בשטחים אלו אלא ממצאות החיים והזיקות הפוליטיות, התרבותיות והמשפטיות בין שני אזורים אלו שמתפקדים, גם לעמדת המדינה, ולעמדת כל הגורמים הבינלאומיים, כיחידה מדינית אחת.

34. לעמדת העותרות, בין אם יש שליטה צבאית מוחלטת ברצועה, שליטה יחסית או אף אם אין שליטה צבאית בה, אין צורך בהצטיידות בהיתר מוקדם לשינוי מקום המגורים בין האזורים וההגבלות על חופש התנועה כפופות להוראות אמנת ג'נבה הרביעית. אכן, העותרות, בניגוד למשיבים, רואות במען עניין רישומי אשר בא להסדיר את רישומן של הזכויות המהותיות, אולם גם בהתאם לעמדתן המשפטית של העותרות, מהווה הדרישה של המשיב לשינוי מען תנאי בלתי סביר באופן קיצוני.

35. בהסכם הביניים הועברה במפורש הסמכות לעדכן שינויים בסעיף המען במרשם לפלסטינים. הסמכות היא סמכות בלעדית של הרשות הפלסטינית. הסמכות עוגנה בחקיקה הפנימית בשטחים על ידי מנשר צבאי. לפי החוק, הרשות הפלסטינית מוסמכת לעדכן את המען במרשם

האוכלוסין, בהתאם למה שנמסר לה מהתושב, ובדיעבד, לאחר שינוי מקום המגורים. כל שנדרש מהפלסטינים הוא לעדכן את ישראל, גם כן בדיעבד:

The Palestinian side shall inform Israel of every change in its population registry. Including, *inter alia*, any change in the place of residence of any resident.

ראוי לציין כי בסמכויות שלהפעלתן נדרשת, לעמדת הצדדים, הסכמה מוקדמת מישראל, צוין הדבר בצורה מפורשת.

המשיב אינו מכבד את הסמכות הזאת, ככל שמדובר בשינוי מען (או כפי שנכון יותר לכנות זאת – שינוי מקום המגורים), מרצועת עזה לגדה המערבית, ועל כן אין לו אלא להלין על עצמו כאשר אנשים, דוגמת העותרת, אשר "עוברים דירה" מהגדה המערבית לרצועת עזה אינם "מעדכנים" את מענם הרשום, כאשר ברור שאם יעשו זאת לא יעלה בידם לבקר או לחזור ולהתגורר בגדה המערבית.

העותרת ממילא עדכנה את המשיב כי היא מתגוררת ברצועת עזה והמשיב יכול לעשות במידע כרצונו, אולם הוא לא יכול לדרוש מהעותרת "לעדכן" את מענה לרצועת עזה, כאשר הוא מצהיר במודע, כי ברגע שתירשם כתושבת עזה תאבד כל זיקה לגדה המערבית, לא תוכל בעתיד "לעדכן" את מענה בחזרה לגדה המערבית אם תחליט לחזור ולהתגורר בה, ואף לא תוכל לבקר בה. דרישה כזאת היא דרישה שמטרותיה זרות – לעודד הגירה מהגדה המערבית לרצועת עזה, והיא פסולה מכל וכל.

36. העותרת תהיה מוכנה לעדכן את מענה הרשום לרצועת עזה כאשר המשיב יכבד את חופש התנועה בין שני החלקים האינטגרליים, לרבות הזכות לשנות את מקום המגורים. העותרת תשקול לעדכן את מענה הרשום אם המשיב יתחייב כי תוכל להיכנס לגדה המערבית בצורה חופשית וכי היא ומשפחתה יוכלו לשנות את מקום המגורים לגדה המערבית, אם יחפצו בכך בעתיד, וכי המען הרשום יעודכן בהתאם.

תנאי השני – נסיעה דרך ירדן ומצרים

37. המשיב אומר בצורה מפורשת כי אם לא תסכים העותרת לשינוי המען הרשום לעזה, על כל המשמעויות שפירטנו לעיל, עליה לנסוע דרך ירדן ומצרים. מאידך, אם תסכים לתנאי הראשון, תוכל לנסוע דרך ישראל. מה לשינוי המען ולאפשרות לנסוע במסלול המקובל והרגיל, דרך ישראל, ולא בעיקוף היקר מנשוא? לאור הנכונות העקרונית, מבחינה ביטחונית, שהעותרת תעבור דרך ישראל, ונוכח הנכונות העקרונית שתגיע לעזה בכל מקרה, ברור שלדרישה זו אין תכלית לגיטימית. ברור כי ההתניה היא עונש על אי הסכמתה לשנות את המען ולוותר, למעשה, על פי עמדתו המוצהרת של המשיב, על תושבותה בגדה המערבית. ענישה או נקמנות אינן עילות לגיטימיות לפגיעה בזכויות העותרת גם תנאי זה לוקה בחוסר סבירות קיצוני.

38. בחלק העובדתי פירטנו את העלויות הרבות הכרוכות בנסיעה דרך ירדן ומצרים, מאות דולרים, שתידרש העותרת להוציא, מבלי שיש סיבה ביטחונית לכך, ורק כעונש מיותר וחסר תכלית. ההוצאה הכספית הנכבדת שתידרש מפלסטינים מעוטי יכולת, אם יאלצו לעבור באופן קבוע דרך ירדן ומצרים, תעקר את זכותם לחופש התנועה.

39. בנוסף על כך, בהיעדר טעם ביטחוני, ראוי וסביר יותר שלא לטלטל את העותרת עם פעוטה בת 8 חודשים במסע של יומיים בדרכים, כאשר הן יכולות לעשות את הדרך בשעה וחצי במונית. חוסר הפרופורציה בולט לעין.

סיכום

40. העותרת מתגוררת ברצועת עזה, המשיב מכיר בכך, אין לו התנגדות למגוריה שם. העותרת עברה לגדה המערבית באמצעות היתר שקיבלה מהמשיב, דרך ישראל, ביוני 2005 וילדה שם את בתה, אך באוגוסט, כשביקשה לחזור למשפחתה, ולשתי בנותיה הקטנות שמתיונות לה שם, סירב המשיב לבקשתה והתנה את מעברה בתנאים בלתי סבירים בצורה קיצונית, תוך שהוא מנצל את מצוקתה.

41. המשיב מתנה את מעבר העותרת דרך ישראל בכך שתשנה את מענה לרצועת עזה, כאשר המשמעות האמיתית של דרישתו זו, כפי שהוא עצמו מצהיר, היא ויתור על תושבותה בגדה המערבית וזיקתה לגדה המערבית. כעונש על אי הסכמתה לעשות כן, שולח המשיב אותה ואת בתה הפעוטה למסע דרך ירדן ומצרים בעלות של מאות דולרים. דרך התנהלות זו היא מקוממת.

42. העותרת לא ראתה את בנותיה ובן זוגה כבר תשעה חודשים, ועל אף המצוקה הנפשית בה היא מצויה מסרבת העותרת להרכין ראש ולקבל את אי הצדק כמובן מאליו. היא מבקשת סעד מבית המשפט הנכבד ומקווה כי בנסיבות העניין הסעד יינתן במהירות האפשרית.

עתירה זו נתמכת בתצהיר שנחתם בפני עו"ד בגדה המערבית ונשלח לח"מ בפקס, בתיאום טלפוני. בית המשפט הנכבד מתבקש לקבל תצהיר זה, ואת ייפוי הכוח שאף הוא ניתן בפקס, בהתחשב בקשיים האובייקטיביים בנוגע למפגש בין העותרת לבין בא כוחה.

לאור כל האמור, מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צו על תנאי כמבוקש, ולאחר שמיעת תשובת המשיב, להפכו לצו מוחלט. כמו כן מתבקש בית המשפט להשית על המשיב את הוצאות העותרות ושכ"ט עו"ד.